1963
ଫେବୃଆରୀ 22

ମିଗ୍ଲାସ୍ ଟି ଇଷ୍ଟେଟ୍
ବନାମ
ଏହାର ଶ୍ରମିକମାନେ

(ପି. ବି. ଗଜେନ୍ଦ୍ରଗଡ଼କର, ଏମ୍. ହିଦାୟତୁଲ୍ଲା
ଏବଂ ଜେ. ସି. ଶାହ, ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତିବୃନ୍ଦ)

ଶିଳ୍ପ ବିବାଦ - ବୈଧ ଅନୁସନ୍ଧାନର ଆବଶ୍ୟକତା - ପ୍ରାକୃତିକ ନ୍ୟାୟର ନୀତି - ତଥ୍ୟ ଖୋଜିବା ପାଇଁ ପ୍ରମାଣକୁ ନଯିବା ସର୍ବୋଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ କାର୍ଯ୍ୟପ୍ରଣାଳୀ - କୌଣସି ପ୍ରମାଣ ନଥିବା ମାମଲା ।

ଜାନୁଆରୀ, 1956 ରେ ଏକ ଘଟଣା ଘଟିଥିଲା, ଯେଉଁଥିରେ ଶ୍ରମିକ ମାନଙ୍କର ଏକ ଗୋଷ୍ଠୀ ଅପିଲକାରୀ କମ୍ପାନୀର ମ୍ୟାନେଜର ଏବଂ ଦୁଇ ସହକାରୀ ମ୍ୟାନେଜରଙ୍କୁ ଆକ୍ରମଣ କରିଥିଲେ । ସମସ୍ତ ତିନି ଜଣ ଅଧିକାରୀ ଆହତ ହୋଇଥିଲେ । କିଛି ଶ୍ରମିକଙ୍କୁ ନିଲମ୍ବିତ କରାଯାଇଥିଲା, ଏବଂ ଦଙ୍ଗାରେ ଅଂଶଗ୍ରହଣ କରିଥିବା ଅଭିଯୋଗରେ ସେମାନଙ୍କ ଉପରେ ଦୋଷାରୋପ ପତ୍ର ଦିଆଯାଇଥିଲା । ତଦନ୍ତ ପରେ ଶ୍ରମିକମାନଙ୍କୁ ବରଖାସ୍ତ କରାଯାଇଥିଲା । ମ୍ୟାନେଜର ଏବଂ ଜଣେ ଆସିଷ୍ଟାଣ୍ଟ ମ୍ୟାନେଜରଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ତଦନ୍ତ କରାଯାଇଥିଲା । ତଦନ୍ତ ସମୟରେ, କୌଣସି ସାକ୍ଷୀଙ୍କୁ ପରୀକ୍ଷା କରାଯାଇ ନଥିଲା ଏବଂ କୌଣସି ସାକ୍ଷୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଦିଆଯାଇଥିବା କୌଣସି ବିବୃତି ପ୍ରମାଣରେ ଉପସ୍ଥାପିତ ହୋଇନଥିଲା ।

ଏହି ବିବାଦକୁ ପ୍ରଥମେ ଶ୍ରମ ଅଦାଲତ ଏବଂ ପରେ ପଶ୍ଚିମବଙ୍ଗର ଶିଳ୍ପ ନ୍ୟାୟାଧିକରଣକୁ ପଠାଯାଇଥିଲା । ଅପିଲକାରୀ କମ୍ପାନୀ ଦ୍ୱାରା କରାଯାଇଥିବା ତଦନ୍ତକୁ ନ୍ୟାୟାଧିକରଣ ବାତିଲ କରିଦେଇଥିଲେ ଏବଂ କମ୍ପାନୀକୁ ଏହା ସମ୍ମୁଖରେ ଥିବା ପ୍ରତ୍ୟେକ କର୍ମଚାରୀଙ୍କ ବିରୋଧରେ ଅଭିଯୋଗଗୁଡିକୁ ନୂତନ ଭାବରେ ପ୍ରମାଣ କରିବାକୁ କହିଥିଲେ । କମ୍ପାନୀ ପାଞ୍ଚ ଜଣ ସାକ୍ଷୀଙ୍କୁ ପରୀକ୍ଷା କରିଥିଲା । ନ୍ୟାୟାଧିକରଣ ରାୟ ଦେଇଥିଲେ ଯେ 15 ଜଣ ଶ୍ରମିକଙ୍କୁ ବରଖାସ୍ତ କରିବା ଆଦେଶ ଯଥାର୍ଥ ଥିଲା କିନ୍ତୁ ଏହା ଅବଶିଷ୍ଟ ଶ୍ରମିକମାନଙ୍କୁ ପୁନଃସ୍ଥାପିତ କରିବାକୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦେଇଥିଲେ ।କମ୍ପାନୀ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଅନୁମତି ନେଇ ଏହି ଅଦାଲତକୁ ଆସିଥିଲା ।

1963
ମିଣ୍ଟ୍ରାସ ଟି ଇଷ୍ଟେଟ
ବନାମ
ଏହାର ଶ୍ରମିକମାନେ
ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତି ହିଦାୟତୁଲ୍ଲା

ଏହା ନିର୍ଣ୍ଣୟ ହେଲା ଯେ କମ୍ପାନୀ ଦ୍ୱାରା କରାଯାଇଥିବା ତଦନ୍ତ ପ୍ରାକୃତିକ ନ୍ୟାୟର ନୀତି ଅନୁଯାୟୀ ନଥିଲା ବୋଲି ନ୍ୟାୟାଧିକରଣର ମତ ସଠିକ୍ ଥିଲା । ଏହି ଅନୁସନ୍ଧାନରେ ପ୍ରତ୍ୟେକ ଶ୍ରମିକଙ୍କୁ ପାଳି ଅନୁସାରେ ପ୍ରଶ୍ନ ପଚରାଯାଇଥିଲା । ଶ୍ରମିକଙ୍କୁ ପଚରାଉଚରା କରାଯିବା ପୂର୍ବରୁ ଅଭିଯୋଗର ସମର୍ଥନରେ କୌଣସି ସାକ୍ଷୀଙ୍କୁ ପରୀକ୍ଷା କରାଯାଇ ନଥିଲା । ଏହା ଏକ ପ୍ରାଥମିକ ନୀତି ଯେ ଜଣେ ବ୍ୟକ୍ତି ଯିଏ ଏକ ଅଭିଯୋଗର ଉତ୍ତର ଦେବାକୁ ଆବଶ୍ୟକ କରନ୍ତି କେବଳ ଅଭିଯୋଗ ନୁହେଁ ବରଂ ଯେଉଁ ସାକ୍ଷ୍ୟପ୍ରମାଣ ଦ୍ୱାରା ଅଭିଯୋଗ ସମର୍ଥିତ ତାହାକୁ ଜାଣିବା ଉଚିତ । ତାଙ୍କୁ ଅଭିଯୋଗର ସମର୍ଥନରେ ପ୍ରମାଣ ଶୁଣିବା ଏବଂ ସେ ଯେପରି ଇଚ୍ଛା କରନ୍ତି, ଜେରା ମାଧ୍ୟମରେ ସେପରି ପ୍ରାସଙ୍ଗିକ ପ୍ରଶ୍ନ ପଚାରିବା ପାଇଁ ଏକ ସ୍ପଷ୍ଟ ସୁଯୋଗ ଦିଆଯିବା ଉଚିତ । ତାଙ୍କ ବିରୋଧରେ ଆସିଥିବା ପ୍ରମାଣକୁ ଖଣ୍ଡନ କରିବା ପାଇଁ ତାଙ୍କୁ ଏକ ସୁଯୋଗ ମଧ୍ୟ ଦିଆଯିବା ଉଚିତ ।

ଦୁଇ ଜଣ ଶ୍ରମିକଙ୍କ ସମ୍ବନ୍ଧରେ, ଏହି ଅଦାଲତ ରାୟ ଦେଇଥିଲେ ଯେ ନ୍ୟାୟାଧିକରଣ ସେହି ଫଳାଫଳକୁ ଗ୍ରହଣ ନକରି ଯଥାର୍ଥ ଥିଲେ ଯାହା ପ୍ରାୟ କୌଣସି ପ୍ରମାଣ ଉପରେ ଅଗ୍ରସର ହୋଇନଥିଲା । ଜଣେ ଶ୍ରମିକଙ୍କ ସମ୍ବନ୍ଧରେ, ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟ କହିଛନ୍ତି ଯେ ଯେହେତୁ ନ୍ୟାୟାଧିକରଣକୁ ଦୁଇ ସହକାରୀ ମ୍ୟାନେଜରଙ୍କ ଶୁଣାଣି ଏବଂ ଦେଖିବାର ସୁଯୋଗ ମିଳିଥିଲା, ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟ ନ୍ୟାୟାଧିକରଣଠାରୁ ଭିନ୍ନ ଏକ ଉପସଂହାରରେ ପହଞ୍ଚିବାରେ ବିଳମ୍ବ କରିବେ । ଅଧିକନ୍ତୁ, ଏପରି ମାମଲାରେ, ନିଜ ପାଇଁ ତଥ୍ୟ ଖୋଜିବା ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ପ୍ରମାଣ ଉପରେ ଧ୍ୟାନ ଦେବା ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟର ପ୍ରଥା ନୁହେଁ ।

ଦେୱାନୀ ଅପିଲିୟ ଅଧିକାରିତା : ଦେୱାନୀ ଅପିଲ ସଂଖ୍ୟା 359/1962 ।

1960ର ମାମଲା ସଂଖ୍ୟା VIII-303 ରେ ସପ୍ତମ ଶିଳ୍ପ ନ୍ୟାୟାଧିକରଣ, ପଶ୍ଚିମବଙ୍ଗର 3 ଏପ୍ରିଲ୍, 1961 ତାରିଖର ଅଧିନିର୍ଣ୍ଣୟରୁ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଅନୁମତି ଦ୍ୱାରା ଅପିଲ ।

ଅପିଲକାରୀଙ୍କ ପାଇଁ, *ବି. ଏନ୍. ଘୋଷଙ୍କ* ପାଇଁ *ବି. ସେନ୍, ଏସ୍. ସି. ମଜୁମଦାର, ଡି. ଏନ୍. ମୁଖାର୍ଜୀ* ।

ଉତ୍ତରଦାତାମାନଙ୍କ ପାଇଁ *ଜନାର୍ଧନ ଶର୍ମା* ।

1963, ଫେବୃଆରୀ 22 । ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କର ରାୟ ପ୍ରଦାନ କରାଗଲା

ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତି ହିଦାୟତୁଲ୍ଲାଙ୍କ ଦ୍ୱାରା - ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟର ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଅନୁମତି ସହିତ, ମିଗ୍ଲାସ୍ ଟି ଇଷ୍ଟେଟ୍ ଦ୍ୱାରା ଏହାର ଶ୍ରମିକମାନଙ୍କ ବିରୁଦ୍ଧରେ ଦାଖଲ ହୋଇଥିବା ଏହି ଅପିଲ ଦ୍ୱାରା, କମ୍ପାନୀ ପଶ୍ଚିମବଙ୍ଗର ସପ୍ତମ ଶିଳ୍ପ ନ୍ୟାୟାଧିକରଣ ଦ୍ୱାରା ଘୋଷିତ 3 ଏପ୍ରିଲ୍, 1961 ତାରିଖର ଏକ ରାୟକୁ ଆପତ୍ତି କରିବାକୁ ଚାହୁଁଛି । ପଶ୍ଚିମବଙ୍ଗ ସରକାର 29 ଅକ୍ଟୋବର,1957 ରେ 44 ଜଣ ଶ୍ରମିକଙ୍କୁ ବରଖାସ୍ତ କରିବା ସମ୍ପର୍କରେ ଏହି ବିଚାରାର୍ଥେ ପ୍ରେରଣ ଆଦେଶ ଦେଇଥିଲେ । ଯେଉଁ ପ୍ରସଙ୍ଗଟି ଉଲ୍ଲେଖ କରାଯାଇଥିଲା ତାହା ନିମ୍ନରେ ଦିଆଗଲା:-

> "ସଂଲଗ୍ନ ତାଲିକାରେ ଉଲ୍ଲିଖିତ ଶ୍ରମିକମାନଙ୍କୁ ବରଖାସ୍ତ କରିବା ଯଥାର୍ଥ କି?ପୁନଃସ୍ଥାପନ ଏବଂ/କିମ୍ବା କ୍ଷତିପୂରଣ ମାଧ୍ୟମରେ ସେମାନେ କେଉଁ ଆଶ୍ୱସ୍ତି ପାଇବାକୁ ହକଦାର?

5 ନଭେମ୍ବର, 1957 ରୁ 17 ଅଗଷ୍ଟ, 1960 ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଏହି ସନ୍ଦର୍ଭ ପ୍ରଥମ ଶ୍ରମ ଅଦାଲତରେ ବିଚାରାଧୀନ ରହିଥିଲା । ଏହା ପରେ ଏହାକୁ ସପ୍ତମ ଶିଳ୍ପ ନ୍ୟାୟାଧିକରଣକୁ ସ୍ଥାନାନ୍ତର କରାଯାଇଥିଲା ଏବଂ ଚିଠିଟି ଏପ୍ରିଲ୍ 3, 1961 ରେ ଆକ୍ଷେପିତ ଅଧିନିର୍ଣ୍ଣୟରେ ପରିଣତ ହୋଇଥିଲା । ଅଧିନିର୍ଣ୍ଣୟ ପ୍ରଦାନ କରାଯିବା ବେଳକୁ ଦୁଇ ଜଣ ଶ୍ରମିକ (ସଂଖ୍ୟା 12 ଏବଂ 37) ମୃତ୍ୟୁବରଣ କରିସାରିଥିଲେ ଏବଂ ଚାରିଜଣଙ୍କୁ ପୁନଃନିଯୁକ୍ତ କରାଯାଇସାରିଥିଲା (ସଂଖ୍ୟା 31, 33, 34 ଏବଂ 35) । ଶ୍ରମିକମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ ଜଣେ (ସଂଖ୍ୟା 22) ଆଦୌ ଶ୍ରମିକ ନଥିବା ଜଣାପଡ଼ିଥିଲା । ନ୍ୟାୟାଧିକରଣ କହିଥିଲେ ଯେ ଚଉଦ ଜଣ ଶ୍ରମିକଙ୍କୁ ବରଖାସ୍ତ କରିବାର ଆଦେଶ ଯଥାର୍ଥ ଥିଲା ଯଦିଓ ଆଦେଶକୁ ପିଛିଲା ପ୍ରଭାବ ଦିଆଯାଇପାରିବ ନାହିଁ । ଅବଶିଷ୍ଟ ଶ୍ରମିକମାନଙ୍କୁ ପୁନଃନିଯୁକ୍ତ କରିବା ଏବଂ କେତେକ କ୍ଷେତ୍ରରେ (କିନ୍ତୁ ସମସ୍ତ କ୍ଷେତ୍ରରେ ନୁହେଁ) ସେମାନଙ୍କୁ ତିନି ମାସର ମଜୁରୀ ପରିମାଣର କ୍ଷତିପୂରଣ ପ୍ରଦାନ କରିବା ପାଇଁ କମ୍ପାନୀକୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦିଆଯାଇଥିଲା । ବର୍ତ୍ତମାନର ଅପିଲରେ କମ୍ପାନୀ ପୁନଃସ୍ଥାପିତ କରିବାକୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦିଆଯାଇଥିବା ସେହି 13 ଜଣ ଶ୍ରମିକଙ୍କ ସମ୍ବନ୍ଧରେ ଅଧିନିର୍ଣ୍ଣୟକୁ ଆପତ୍ତି କରିବାକୁ ଚାହୁଁଛି । ଏହି ଶ୍ରମିକମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ ତିନି ଜଣଙ୍କ ମାମଲା ପୃଥକ ଭାବରେ ବିଚାର କରାଯିବ ଏବଂ ଅବଶିଷ୍ଟ ଦଶ ଜଣଙ୍କ ମାମଲା ଏକତ୍ର ବିଚାର କରାଯାଇପାରିବ । ଆମେ ବର୍ତ୍ତମାନ ସେହି ତଥ୍ୟଗୁଡିକ ଦେବୁ ଯେଉଁଠାରୁ ରେଫରେନ୍ସ ଉତ୍ପନ୍ନ ହୋଇଥିଲା ।

ପଶ୍ଚିମବଙ୍ଗର ଜଲପାଇଗୁଡ଼ି ଜିଲ୍ଲାରେ ଥିବା ଅପିଲକାରୀ ମିଗ୍ଲାସ୍ ଟା' ଇଷ୍ଟେଟ୍ ଡଙ୍କନ୍ ବ୍ରଦର୍ସ୍ ଲିମିଟେଡ଼ର ମାଲିକାନାରେ ରହିଛି । ଏହି ଶ୍ରମିକମାନେ ଜଲପାଇଗୁଡ଼ି ଜିଲ୍ଲାର

ମାଲବଜାରସ୍ଥିତ ଜିଲ୍ଲା ଚା' ବାଗାନ୍ ଶ୍ରମିକ ସଂଘର ସଦସ୍ୟ । 18 ଜାନୁଆରୀ,1956 ରେ ଏକ କୁତ୍ସିତ ଘଟଣା ଘଟିଥିଲା ଯେଉଁଥିରେ ଏକ ଶ୍ରମିକ ଗୋଷ୍ଠୀ ମ୍ୟାନେଜର, ମି. ମାର୍ଶାଲ ଏବଂ ତାଙ୍କ ଦୁଇ ସହକାରୀ ମ୍ୟାନେଜର ମି. ନିକୋଲସ୍ ଏବଂ ମି. ଧାୱନଙ୍କୁ ଆକ୍ରମଣ କରିଥିଲେ । ଏହା ଗୋଟିଏ ସକାଳେ ଚା' ବଗିଚାର ଏକ ଅଂଶରେ ଘଟିଥିଲା ଯେଉଁଠାରେ ପ୍ରାୟ ଦୁଇ ଶହ ଶ୍ରମିକ ଶ୍ରୀ ନିକୋଲ୍ସଙ୍କୁ ଘେରି ଯାଇଥିଲେ ଏବଂ ହିଂସାତ୍ମକ ପ୍ରଦର୍ଶନ କରୁଥିଲେ । ପ୍ରଥମେ ଶ୍ରୀ ଧାୱନ ଏବଂ ଏହାର ତୁରନ୍ତ ପରେ ଶ୍ରୀ ମାର୍ଶାଲ ଘଟଣା ସ୍ଥଳରେ ପହଞ୍ଚିଥିଲେ ଏବଂ ଶ୍ରମିକମାନେ ମଧ୍ୟ ସେମାନଙ୍କୁ ଘେରି ରହିଥିଲେ । ପରବର୍ତ୍ତୀ ଆକ୍ରମଣରେ ଏହି ତିନି ଜଣ ଅଧିକାରୀ ଆହତ ହୋଇଥିଲେ - ମି. ମାର୍ଶାଲ ଗୁରୁତର ଭାବେ ଆହତ ହୋଇଥିଲେ । କିଛି ଦଙ୍ଗାକାରୀଙ୍କ ବିରୋଧରେ ଏକ ଅପରାଧିକ ମାମଲା ଆରମ୍ଭ କରାଯାଇଥିଲା କିନ୍ତୁ ଆମେ ଏହାକୁ ନେଇ ଚିନ୍ତିତ ନାହୁଁ । କମ୍ପାନୀ କେତେକ ଶ୍ରମିକଙ୍କ ବିରୋଧରେ ମଧ୍ୟ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ଆରମ୍ଭ କରିଥିଲା । ଏହା ପ୍ରଥମେ ଏକ ନିଲମ୍ବନ ନୋଟିସ ଜାରି କରିଥିଲା ଯାହା 6 ଫେବୃଆରୀ, 1956 ରୁ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ହେବାକୁ ଥିଲା, ଏବଂ ତା'ପରେ ଦଙ୍ଗାରେ ଅଂଶଗ୍ରହଣ କରିଥିବା ଅଭିଯୋଗରେ ବହୁ ସଂଖ୍ୟକ ଶ୍ରମିକଙ୍କ ଉପରେ ଦୋଷାରୋପ ପତ୍ର ପ୍ରଦାନ କରିଥିଲା । ଶ୍ରମିକମାନେ ସେମାନଙ୍କ ସମ୍ପୃକ୍ତିକୁ ଅସ୍ୱୀକାର କରି ଉତ୍ତର ରଖିଥିଲେ । ଏହାପରେ କମ୍ପାନୀ ତଦନ୍ତ କରିଥିଲା ଏବଂ 18 ଜାନୁଆରୀ, 1956 ଠାରୁ ଅନେକ ଶ୍ରମିକଙ୍କୁ ବରଖାସ୍ତ କରିବାକୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦେଇଥିଲା । ବରଖାସ୍ତର ଏକ ନମୁନା ଆଦେଶ ମାମଲାରେ ସଂଲଗ୍ନ F ଭାବରେ ପ୍ରଦର୍ଶିତ ହୋଇଛି । ନ୍ୟାୟାଧିକରଣ ସମ୍ମୁଖରେ ତଦନ୍ତରେ ସଂଘ ଏହି ଘଟଣାକୁ ସ୍ୱୀକାର କରିଥିଲା ଯଦିଓ ଏହା କହିଥିଲା ଯେ ଏହା ମ୍ୟାନେଜମେଣ୍ଟ ପକ୍ଷରୁ ଉତ୍ତେଜନା ଦ୍ୱାରା ଘଟିଥିଲା । ତେବେ, ସଂଘ ଅସ୍ୱୀକାର କରିଥିଲା ଯେ ଅଭିଯୁକ୍ତ ହୋଇଥିବା କୌଣସି ଶ୍ରମିକ ଏହି ବିବାଦରେ ସମ୍ପୃକ୍ତ ଥିଲେ ଏବଂ ଦର୍ଶାଇଥିଲା ଯେ ଏହି ଶ୍ରମିକମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ କାହାରି ବିରୋଧରେ ପୋଲିସ ମାମଲା ରୁଜୁ କରିନଥିଲା । ଶ୍ରୀ ମାର୍ଶାଲ ଏବଂ ଶ୍ରୀ ନିକୋଲ୍ସଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ତଦନ୍ତ କରାଯାଇଥିଲା ଏବଂ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନର ନଥି ପ୍ରଦର୍ଶ 17 ଏବଂ 18 ସିରିଜ୍ ଚିହ୍ନିତ ହୋଇଛି । ସେହି ନଥିଟି ଆମର ଅନୁଧ୍ୟାନ ପାଇଁ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଆମ ସମ୍ମୁଖରେ ଉପସ୍ଥାପିତ ହୋଇଥିଲା । ଆମ ସମ୍ମୁଖରେ ଏହା ସ୍ୱୀକାର କରାଯାଇଥିଲା ଯେ କମ୍ପାନୀ ପାଇଁ ଆଉ କୌଣସି ନଥି ପ୍ରମାଣ ନଥିଲା କାରଣ କିଛି ଲିପିବଦ୍ଧ କରାଯାଇନଥିଲା । ପ୍ରଦର୍ଶନୀ 17 ଏବଂ 18 ଶୃଙ୍ଖଳାଗୁଡ଼ିକ ହେଉଛି ଶ୍ରମିକମାନଙ୍କ ବିରୁଦ୍ଧରେ ହୋଇଥିବା ଅଭିଯୋଗର ଉତ୍ତର ଏବଂ ସେଗୁଡିକ ଜେରା ସମୟରେ ସେମାନଙ୍କ ସମ୍ମୁଖରେ ରଖାଯାଇଥିବା ପ୍ରଶ୍ନଗୁଡ଼ିକରେ ସେମାନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଦିଆଯାଇଥିବା ଉତ୍ତର ।

ନ୍ୟାୟାଧିକରଣ ବିଚାର କରିଥିଲେ ଯେ ଏହି ତଦନ୍ତକୁ ବ୍ୟର୍ଥ କରାଯାଇଛି କାରଣ ଏହା ପ୍ରାକୃତିକ ନ୍ୟାୟର ନୀତି ଅନୁଯାୟୀ ଅନୁଷ୍ଠିତ ହୋଇନାହିଁ । ଏହି ଉପସଂହାର ଭୁଲ ଥିଲା ବୋଲି ଯୁକ୍ତି କରାଯାଇଛି । କିନ୍ତୁ ଏହାର ସଠିକତା ଉପରେ ଆମର କୌଣସି ସନ୍ଦେହ ନାହିଁ । ଏହି ଅନୁସନ୍ଧାନରେ ପ୍ରତ୍ୟେକ ଶ୍ରମିକଙ୍କୁ ପାଳି ଅନୁସାରେ ପ୍ରଶ୍ନ ପଚରାଯାଇଥିଲା । ଶ୍ରମିକଙ୍କୁ ପଚରାଉଚରା କରାଯିବା ପୂର୍ବରୁ ଅଭିଯୋଗର ସମର୍ଥନରେ କୌଣସି ସାକ୍ଷୀଙ୍କୁ ପଚରାଉଚରା କରାଯାଇ ନଥିଲା । ଏହା ଏକ ପ୍ରାଥମିକ ନୀତି ଯେ ଜଣେ ବ୍ୟକ୍ତି ଯିଏ ଏକ ଅଭିଯୋଗର ଉତ୍ତର ଦେବା ଆବଶ୍ୟକ, ସେ କେବଳ ଅଭିଯୋଗ ନୁହେଁ ବରଂ ଯେଉଁ ସାକ୍ଷ୍ୟ ଦ୍ୱାରା ଅଭିଯୋଗ ସମର୍ଥିତ ତାହା ମଧ୍ୟ ଜାଣିବା ଆବଶ୍ୟକ । ତାଙ୍କୁ ଅଭିଯୋଗର ସମର୍ଥନରେ ପ୍ରମାଣ ଶୁଣିବା ଏବଂ ସେ ଯେପରି ଇଚ୍ଛା କରନ୍ତି, ଜେରା ମାଧ୍ୟମରେ ସେପରି ପ୍ରାସଙ୍ଗିକ ପ୍ରଶ୍ନ ପଚାରିବା ପାଇଁ ଏକ ଉପଯୁକ୍ତ ସୁଯୋଗ ଦିଆଯିବା ଉଚିତ । ତା'ପରେ ତାଙ୍କୁ ତାଙ୍କ ବିରୋଧରେ ଆସିଥିବା ପ୍ରମାଣକୁ ଖଣ୍ଡନ କରିବାକୁ ଏକ ସୁଯୋଗ ଦିଆଯିବା ଆବଶ୍ୟକ । ଏହି ପ୍ରକାରର ଅନୁସନ୍ଧାନର ଏହା ହେଉଛି ସର୍ବାଧିକ ଆବଶ୍ୟକତା ଏବଂ ଅନୁସନ୍ଧାନର ଫଳାଫଳ ଗ୍ରହଣ କରାଯିବା ପୂର୍ବରୁ ଏହି ଆବଶ୍ୟକତା ଯଥେଷ୍ଟ ପରିମାଣରେ ପୂରଣ ହେବା ଆବଶ୍ୟକ । ଫଳତଃ ଏହି ଆବଶ୍ୟକତାରୁ ବିଚ୍ୟୁତ ହେବା ଦ୍ୱାରା ଅଭିଯୁକ୍ତ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ଉପରେ ତାଙ୍କ ବିରୋଧରେ ପ୍ରଥମେ ଅଭିଯୋଗ ନ କରି ଅଭିଯୋଗକୁ ପ୍ରତିହତ କରିବାର ଭାର ପଡ଼ିଥାଏ । ବର୍ତ୍ତମାନର ମାମଲାରେ କୌଣସି ସାକ୍ଷୀଙ୍କୁ ପରୀକ୍ଷା କରାଯାଇ ନଥିଲା କିମ୍ବା ପ୍ରମାଣରେ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିବା କୌଣସି ସାକ୍ଷୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା କୌଣସି ବିବୃତି ଦିଆଯାଇ ନଥିଲା । ଏହି ତଦନ୍ତ, ଯେପରି ଥିଲା, ଶ୍ରୀଯୁକ୍ତ ମାର୍ଶାଲ୍ କିମ୍ବା ଶ୍ରୀଯୁକ୍ତ ନିକୋଲସ୍ ଙ୍କ ଦ୍ୱାରା କରାଯାଇଥିଲା, ଯେଉଁମାନେ କେବଳ ବିଚାରପତି ପଦବୀରେ ନଥିଲେ, ବରଂ ଓକିଲ ଏବଂ ସାକ୍ଷୀ ମଧ୍ୟ ଥିଲେ । ଅଭିଯୁକ୍ତ ବ୍ୟକ୍ତିମାନଙ୍କୁ ଜେରା କରିବାର କୌଣସି ସୁଯୋଗ ନଥିଲା ଏବଂ ବାସ୍ତବରେ ସେମାନେ ଘଟଣା ବିଷୟରେ ନିଜ ଜ୍ଞାନ ଉପରେ ଧ୍ୟାନ ଦେଇଥିଲେ ଏବଂ ଏହା ପରିବର୍ତ୍ତେ ଅଭିଯୁକ୍ତ ବ୍ୟକ୍ତିମାନଙ୍କୁ ଜେରା କରିଥିଲେ । ଏହା ପ୍ରାକୃତିକ ନ୍ୟାୟର ନୀତିଗୁଡ଼ିକର ଏପରି ଉପହାସ ଥିଲା ଯେ ନ୍ୟାୟାଧିକରଣ ଅନୁସନ୍ଧାନକୁ ପ୍ରତ୍ୟାଖ୍ୟାନ କରି ଏବଂ କମ୍ପାନୀକୁ ଏହା ପୂର୍ବରୁ ପ୍ରତ୍ୟେକ ଶ୍ରମିକଙ୍କ ବିରୋଧରେ କରାଯାଇଥିବା ଅଭିଯୋଗକୁ ନୂତନ ଭାବରେ ପ୍ରମାଣ କରିବାକୁ କହି ନ୍ୟାୟସଙ୍ଗତ ଥିଲେ ।

ନ୍ୟାୟାଧିକରଣ ଯେଉଁ ତଦନ୍ତ କରିଥିଲେ, ସେଥିରେ କମ୍ପାନୀ ଶ୍ରୀ ମାର୍ଶାଲ, ଶ୍ରୀ ନିକୋଲସ୍ ଏବଂ ଶ୍ରୀ ଧାଓ୍ୱନଙ୍କ ସମେତ ପାଞ୍ଚ ଜଣ ସାକ୍ଷୀଙ୍କୁ ପରୀକ୍ଷା କରିଥିଲା, ଯେଉଁମାନେ କି ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷଦର୍ଶୀ ଥିଲେ । ସାଢ଼େ ଚାରି ବର୍ଷ ପୂର୍ବେ ଘଟିଥିବା ଏକ ଘଟଣାର ତଦନ୍ତ କରାଯାଉଥିବା ତଥ୍ୟକୁ ଦୃଷ୍ଟିରେ ରଖି ନ୍ୟାୟାଧିକରଣ ପ୍ରମାଣର ମୂଲ୍ୟାଙ୍କନ କରି କହିଥିଲେ ଯେ କୌଣସି ଶ୍ରମିକଙ୍କ ବିରୋଧରେ ଅତି କମରେ ଦୁଇ ଜଣ ସାକ୍ଷୀଙ୍କ ସାକ୍ଷ୍ୟ ପ୍ରଦାନ ନକଲେ ସେ ଦୋଷୀ ସାବ୍ୟସ୍ତ ହେବେ ନାହିଁ । କେତେକ ଶ୍ରମିକ ଏହି ଆଭିମୁଖ୍ୟର ଲାଭ ପାଇଥିଲେ ଏବଂ ବର୍ତ୍ତମାନ ଏହା ଯୁକ୍ତି କରାଯାଉଛି ଯେ ଜଣେ ସାକ୍ଷୀଙ୍କ ପ୍ରମାଣ ଗ୍ରହଣ କରିବା ପୂର୍ବରୁ ନ୍ୟାୟାଧିକରଣ ପ୍ରମାଣ ଉପରେ ଗୁରୁତ୍ୱ ଦେବାରେ ଭୁଲ କରିଥିଲେ । ଏହି ସମ୍ବନ୍ଧରେ ଭାରତୀୟ ସାକ୍ଷ୍ୟ ଅଧିନିୟମ (1872 ର 1) ର ଧାରା 134 କୁ ସନ୍ଦର୍ଭିତ କରାଯାଇଛି ଯାହା ଦର୍ଶାଏ ଯେ କୌଣସି ତଥ୍ୟର ପ୍ରମାଣ ପାଇଁ କୌଣସି ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ସଂଖ୍ୟକ ସାକ୍ଷୀ ଆବଶ୍ୟକ ହେବ ନାହିଁ । ପ୍ରମାଣ ଅଧିନିୟମ ଲାଗୁ କରିବାରେ ଏହା ଏକ ତ୍ରୁଟିର ପ୍ରଶ୍ନ ନୁହେଁ । ବରଂ ଏହା ଏପରି ଏକ ମାମଲାରେ ସତର୍କତାର ସହ ଆଗକୁ ବଢ଼ିବାର ପ୍ରଶ୍ନ, ଯେଉଁଥିରେ ସ୍ୱୀକାରଯୋଗ୍ୟ ଭାବରେ ଅନେକ ବ୍ୟକ୍ତି ସମ୍ପୃକ୍ତ ଥିଲେ ଏବଂ ଏହି ଘଟଣା ବହୁତ ପୂର୍ବରୁ ଘଟିଥିଲା । ନ୍ୟାୟାଧିକରଣ ସତର୍କତାର ସହ କାର୍ଯ୍ୟ କରିଥିଲେ ଏବଂ ଅସମର୍ଥନୀୟ ସାକ୍ଷ୍ୟ ଉପରେ କାର୍ଯ୍ୟ କରିନଥିଲେ । ଏହା ସମ୍ଭବ ଯେ, ଯେଉଁ ବ୍ୟକ୍ତିମାନଙ୍କୁ ଏହି ସୁବିଧା ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଛି, ସେମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ କେତେକଙ୍କ ବିରୋଧରେ ପ୍ରମାଣ ଗ୍ରହଣୀୟ ହୋଇପାରେ, କିନ୍ତୁ ପ୍ରଶ୍ନଟି କୌଣସି ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଶ୍ରମିକଙ୍କ ସମ୍ବନ୍ଧରେ ଜଣେ ମାତ୍ର ସାକ୍ଷୀଙ୍କୁ ବିଶ୍ୱାସ କରିବା ନୁହେଁ, ବରଂ ସମସ୍ତ ଶ୍ରମିକଙ୍କୁ ସମାନ ଭାବେ ବ୍ୟବହାର କରିବା ଏବଂ ଏପରି ଏକ ପଦ୍ଧତି ଅନୁସରଣ କରିବା ଯାହା ତ୍ରୁଟିପୂର୍ଣ୍ଣ ପର୍ଯ୍ୟବେକ୍ଷଣ କିମ୍ବା ଭୁଲ ସ୍ମରଣର ଯୁକ୍ତିଯୁକ୍ତ ସମ୍ଭାବନାକୁ ଦୂର କରିବାର ସମ୍ଭାବନା ଥିଲା । ମୋଟାମୋଟି ଭାବେ, ଏହା କୁହାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ ଯେ ନ୍ୟାୟାଧିକରଣ ଏପରି ଏକ ଆଭିମୁଖ୍ୟ ଗ୍ରହଣ କରିଥିଲେ ଯାହା କମ୍ପାନୀ ପାଇଁ ଏହାର ମାମଲା ପ୍ରମାଣ କରିବା ଅସମ୍ଭବ କରିଦେଇଥିଲା । ଏହା ଏକ ମାନଦଣ୍ଡ ଅନୁସରଣ କରିଥିଲା ଯାହା ପରିସ୍ଥିତିରେ ଦୂରଦୃଷ୍ଟିସମ୍ପନ୍ନ ଥିଲା । ଆମେ ଭାବୁନାହୁଁ ଯେ ଏହି କାରଣରୁ ହସ୍ତକ୍ଷେପ ଆବଶ୍ୟକ । ଯେହେତୁ ଅନ୍ୟ କୌଣସି ପ୍ରସଙ୍ଗରେ ଯୁକ୍ତି କରାଯାଇ ନଥିଲା, ତେଣୁ 18 ଜାନୁଆରୀ, 1956ରେ ଘଟଣାରେ ସମ୍ପୃକ୍ତ ଥିବା ଅଭିଯୋଗ ହୋଇଥିବା ଦଶ ଜଣ ଶ୍ରମିକଙ୍କ ସମ୍ପର୍କରେ କମ୍ପାନୀର ଅପିଲକୁ ଖାରଜ କରାଯିବା ଆବଶ୍ୟକ ।

ଏହା ଆମକୁ ତିନୋଟି ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ମାମଲାର ବିଚାରକୁ ଆଣିଥାଏ । ସେଗୁଡ଼ିକ ହେଉଛି ଦଶରଥ ବାରିକ୍ (ସଂଖ୍ୟା 25), ଲୀ ବିଚୁ (ସଂଖ୍ୟା 26) ଏବଂ ନେଷ୍ଟର ମୁଣ୍ଡା (ସଂଖ୍ୟା 27) । ଦଶରଥ ବାରିକ୍ ବିଶ୍ୱସ୍ତ କର୍ମୀମାନଙ୍କୁ ଧମକ ଦେଇଥିଲେ ଏବଂ 15 ମାର୍ଚ୍ଚ 1956 ରେ ସେମାନଙ୍କୁ କାମରୁ ବାରଣ କରିଥିଲେ ବୋଲି କୁହାଯାଏ । ଲୀ ବିଚୁ ସେହି ଦିନ ଚୌକିଦାରଙ୍କୁ ଦ୍ୱାରର ଚାବି ତାଙ୍କୁ ହସ୍ତାନ୍ତର କରିବାକୁ ବାଧ କରିଥିଲେ ଏବଂ ଶ୍ରମିକଙ୍କ ଗତିବିଧିକୁ ବାଧା ଦେବା ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ଫାଟକକୁ ତାଲା ପକାଇଥିଲେ ବୋଲି କୁହାଯାଏ । ନ୍ୟାୟାଧିକରଣ କହିଥିଲେ ଯେ ଉଭୟ ମାମଲାରେ ତଦନ୍ତ ଏକ ଉପଯୁକ୍ତ ତଦନ୍ତ ନଥିଲା ଏବଂ ଏହି ଉପସଂହାର ଗ୍ରହଣୀୟ ନଥିଲା । ଏଠାରେ, ଏହି ଦୁଇଟି ଘଟଣାକୁ ପ୍ରମାଣ କରିବା ପାଇଁ ପୁନର୍ବାର ତଦନ୍ତରେ କୌଣସି ସାକ୍ଷୀଙ୍କୁ ପରୀକ୍ଷା କରାଯାଇ ନଥିଲା ଏବଂ ନ୍ୟାୟାଧିକରଣ ସମ୍ମୁଖରେ ମଧ ଶ୍ରୀ ମାର୍ଶାଲଙ୍କ ଅପ୍ରମାଣିତ ସାକ୍ଷ୍ୟ ବ୍ୟତୀତ ସେମାନଙ୍କ ବିରୋଧରେ କୌଣସି ପ୍ରମାଣ ନଥିଲା । ଦଶରଥ ବାରିକଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ତାଙ୍କୁ ଧମକ ଦିଆଯାଇଥିବା କଥା ପ୍ରମାଣ କରିବା ପାଇଁ କିମ୍ବା ଲୀ ବିଚୁ ଚୌକିଦାରଙ୍କଠାରୁ ଚାବି ନେଇ ଫାଟକକୁ ତାଲା ପକାଇଥିଲେ ବୋଲି ଦର୍ଶାଇବା ପାଇଁ କୌଣସି ଶ୍ରମିକଙ୍କୁ ପରୀକ୍ଷା କରାଯାଇ ନଥିଲା । ଏହି ପରିସ୍ଥିତିକୁ ଦୃଷ୍ଟିରେ ରଖି ନ୍ୟାୟାଧିକରଣ ଏହି ଫଳାଫଳକୁ ଗ୍ରହଣ ନକରିବା ଯଥାର୍ଥ ଥିଲା ଯାହା ପ୍ରାୟ କୌଣସି ପ୍ରମାଣ ବିନା ଅଗ୍ରସର ହୋଇଥିଲା । ଆମେ ନ୍ୟାୟାଧିକରଣ ସହିତ ସହମତ ଯେ ଦଶରଥ ବାରିକ୍ ଏବଂ ଲୀ ବିଚୁଙ୍କୁ ବରଖାସ୍ତ କରିବା ପାଇଁ ନ୍ୟାୟାଧିକରଣ ସମ୍ମୁଖରେ କୌଣସି ମାମଲା ପ୍ରମାଣିତ କରାଯାଇ ନଥିଲା ।

ଶେଷ ମାମଲାଟି ହେଉଛି ସଂଘର ସମ୍ପାଦକ ନେଷ୍ଟର ମୁଣ୍ଡାଙ୍କର । ତାଙ୍କ ବିରୋଧରେ ଅଭିଯୋଗ ହୋଇଥିଲା ଯେ 1956 ମସିହା ଜାନୁଆରୀ 16 ତାରିଖରେ ସେ ଶ୍ରୀ ନିକୋଲ୍ସଙ୍କୁ ଦୁର୍ବ୍ୟବହାର କରିଥିଲେ ଏବଂ ଏକ ଶତ୍ରୁତାପୂର୍ଣ୍ଣ ଶ୍ରମିକ ଦଳର ମୁଖିଆଙ୍କ ଭାବରେ ବିକ୍ଷୋଭ ପ୍ରଦର୍ଶନ କରିଥିଲେ । ଏଠାରେ, ପୁନର୍ବାର, କୌଣସି ଉପଯୁକ୍ତ ତଦନ୍ତ କରାଯାଇ ନଥିଲା ଏବଂ କମ୍ପାନୀ ଦ୍ୱାରା ତଦନ୍ତରେ ପହଞ୍ଚିଥିବା ଉପସଂହାର ଗ୍ରହଣୀୟ ନଥିଲା । ତେଣୁ ନ୍ୟାୟାଧିକରଣ ନିଜେ ଏହି ମାମଲାର ତଦନ୍ତ କରିଥିଲେ । ଶ୍ରୀଯୁକ୍ତ ନିକୋଲସ୍ ଏବଂ ଶ୍ରୀଯୁକ୍ତ ଧାୱନ ପ୍ରମାଣ ଦେଇଥିଲେ, ଯାହାକୁ ଗ୍ରହଣ କରିବାକୁ ନ୍ୟାୟାଧିକରଣ ପ୍ରସ୍ତୁତ ନଥିଲେ । ଏହା ଦର୍ଶାଇଥିଲେ ଯେ ସେମାନଙ୍କର ସାକ୍ଷ୍ୟ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ପ୍ରସଙ୍ଗରେ ପରସ୍ପର ବିରୋଧୀ । ଯେହେତୁ ନ୍ୟାୟାଧିକରଣଙ୍କୁ ଶ୍ରୀ ନିକୋଲସ୍ ଏବଂ ଶ୍ରୀ ଧାୱନଙ୍କୁ ଶୁଣିବା ଏବଂ ଭେଟିବାର ସୁଯୋଗ ମିଳିଥିଲା, ତେଣୁ ନ୍ୟାୟାଧିକରଣ ଠାରୁ ଭିନ୍ନ

1963
ମିଙ୍ଗ୍ଲାସ ଟି ଇଷ୍ଟେଟ
ବନାମ
ଏହାର ଶ୍ରମିକମାନେ
ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତି ହିଦାୟତୁଲ୍ଲା

ଏକ ଉପସଂହାରରେ ପହଞ୍ଚିବା ପାଇଁ ଆମେ ସମୟ ନେବା ଉଚିତ୍ । ଏହାବ୍ୟତୀତ, ଏଭଳି ମାମଲାରେ, ନିଜ ପାଇଁ ତଥ୍ୟ ଖୋଜିବା ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ପ୍ରମାଣ ଅନୁଧ୍ୟାନ କରିବା ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟର କାର୍ଯ୍ୟ ନୁହେଁ । ଏହି ସୁପ୍ରତିଷ୍ଠିତ କାର୍ଯ୍ୟପ୍ରଣାଳୀକୁ ଅନୁସରଣ କରି ଆମେ ନ୍ୟାୟାଧିକରଣର ଉପସଂହାରରେ ହସ୍ତକ୍ଷେପ କରିବାର କୌଣସି କାରଣ ଦେଖୁନାହୁଁ ।

ଫଳସ୍ୱରୂପ, ଅପିଲଟି ବିଫଳ ହୋଇଛି ଏବଂ ଖର୍ଚ୍ଚ ସହିତ ଖାରଜ ହୋଇଛି ।

ଅପିଲ ଖାରଜ ହେଲା ।

ଅସ୍ୱୀକରଣ

"ଉପଭାଷାରେ ଅନୁବାଦିତ ରାୟ କେବଳ ମକଦ୍ଦମାରେ ପକ୍ଷଭୁକ୍ତ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କର ସୀମିତ ବ୍ୟବହାର ଏବଂ ତାଙ୍କ ଆଞ୍ଚଳିକ ଭାଷାରେ ବୋଧଗମ୍ୟ ହେବା ନିମନ୍ତେ ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଏବଂ ଅନ୍ୟ କୌଣସି ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ନିମନ୍ତେ ଏହା ବ୍ୟବହାର କରାଯାଇନପାରେ । ସମସ୍ତ ବ୍ୟବହାରିକ ଏବଂ ସରକାରୀ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ନିମନ୍ତେ ରାୟର ଇଂରାଜୀ ସଂସ୍କରଣଟି ପ୍ରାମାଣିକ ବିବେଚିତ ହେବ ଏବଂ ସମସ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟାନ୍ୱୟନ ଏବଂ ନିଷ୍ପାଦନ ନିମନ୍ତେ ଏହା ଉପଯୁକ୍ତ ବିବେଚିତ ହେବ ।"

ଭାଷାନ୍ତର:
ସୁବୋଧ ରାଉତ,
ଉପବିଭାଗ ଅଧିକାରୀ (ଅନୁବାଦ),
ଓଡ଼ିଶା ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ, କଟକ ।